

EURO & TALOUS

SUOMEN PANKIN AJANKOHTAISIA ARTIKKELEITA TALOUDESTA

Sisältö

Pankit nostaneet ennätysellisen määrän edullisia kohdennettuja
luottoja

3

Pankit nostaneet ennätysellisen määrän edullisia kohdennettuja luottoja

Tänään – Blogi

KIRJOITTAJA

Kristian Tötterman

Markkina-analyttikko

Koronapandemian toinen aalto rantautui Eurooppaan syksyllä 2020. Uusi leviämisaalto ja sitä seuranneet lukuisat yhteiskunnan sulkutoimenpiteet merkitsivät epävarmuuden jatkumista rahoitusmarkkinoilla ja taloudessa. EKP:n neuvosto reagoi heikentyneeseen tilanteeseen joulukuussa keventämällä rahapolitiikkaa laaja-alaisesti euroalueen inflaatio-, työllisyys- ja talouskasvuedellytysten tukemiseksi. Yhtenä elvytyskeinona neuvosto teki kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden kolmannesta sarjasta eli TLTRO III:sta (targeted longer-term refinancing operations, TLTRO) entistäkin elvyttävämmän.

Kohdennetuilla pitempiaikaisilla rahoitusoperaatioilla pankeille tarjotaan juoksuajaltaan pitkiä vakuudellisia luottoja, joilla pyritään kannustamaan pankkeja kasvattamaan luotonantoa yksityiselle sektorille, eli yrityksille ja kotitalouksille (pl. asuntoluotot). Operaatioissa eurojärjestelmä asettaa operaatioihin osallistuville pankeille tavoitteet yksityisen sektorin luotonannon kasvattamiseksi, ja tavoitteisiin päässeet pankit saavat alemman koron luotolleen^[1].

TLTRO III on nimensä mukaisesti kolmas kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden sarja, joka sisältää kymmenen kolmen vuoden pituisia rahoitusoperaatioita. Operaatiot ajoittuvat neljännesvuosittain aikavälille syyskuu 2019 – joulukuu 2021. Kuusi operaatioista on siis jo pidetty, ja neljä on vielä edessä kuluvan vuoden maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuussa.

Pandemian aikana operaatioita on uudistettu niiden taloutta ja luotonantoa elvyttävän vaikutuksen vahvistamiseksi^[2]. Uudistuksista merkittävin on operaatioiden korkojen alentaminen pandemian ajaksi. TLTRO III -luottojen korko on luotonantotavoitteensa

1. Eurojärjestelmä on käyttänyt myös muita kannustimia kuin alemmaa lainakorkoa aiemmissa TLTRO-operaatioissa. TLTRO I:ssä porkkanana toimi nk. lisälainakiintiö – mitä enemmän luotonantoon pankit kasvattivat, sitä runsaammin rahoitusta ne pystyivät hakemaan TLTRO I:stä. Tarkemmin TLTRO I -operaatiosta voi lukea esimerkiksi [vuoden 2014 vuosikertomuksesta](#).

2. [Euro & talous -julkaisussa](#) ”Rahapolitiikan toteutus muutosten keskellä” käydään laajemmin läpi rahapolitiikan muutoksia koronapandemian keskellä.

saavuttaneille pankeille -1% ^[3] pandemiaa varten määritellyillä erityiskorkojaksoilla, kun taas muulloin luottojen korko on näille pankeille keskimääräinen EKP:n talletuskorko (tällä hetkellä $-0,5\%$).

Pankeille, jotka eivät pääse luotonantotavoitteisiinsa, on operaatioiden korko erityiskorkojaksoilla keskimääräinen perusrahoitusoperaation korko vähennettynä $0,5$ prosenttiyksiköllä ja muulloin keskimääräinen perusrahoitusoperaation korko (tällä hetkellä 0%). Toisin sanoen operaatioiden korko on alennettu pandemian ajaksi kaikille pankeille riippumatta siitä, pääsevätkö ne luotonantotavoitteisiinsa vai eivät (kuvio).

Pandemian myötä operaatiot ovat saaneet myös uudet, helpommin saavutettavat luotonantotavoitteet. Uusien luotonantotavoitteiden myötä pankkien ei tarvitse enää kasvattaa yksityisen sektorin luotonantoaan, vaan lainakantojen pitäminen ennallaan riittää edullisimman lainakoron saavuttamiseksi. Muutoksella eurojärjestelmä pyrkii varmistamaan, etteivät pankit supistaisi luotonantoaan kriisin keskellä, mikä voisi pahentaa kriisiä entisestään.

Joulukuussa EKP:n neuvosto päätti siis keventää TLTRO III -operaatioiden ehtoja entisestään. Ensimmäistä erityiskorkojaksoa (24.6.2020–23.6.2021) seuraa nyt toinen erityiskorkojakso (24.6.2021–23.6.2022), jonka aikana operaatioiden korko voi niin ikään olla -1% . Saavuttaakseen alhaisimman koron toisella erityiskorkojaksolla, tulee pankkien pitää yksityiselle sektorille myöntämien luottojen (pl. asuntolainat) kokonaismäärä vähintäänkin ennallaan aikavälillä 1.10.2020–31.12.2021^[4]. Käytännössä muutos siis ulottaa TLTRO III -operaatioiden erityisalhaisen koron ajanjaksoa vuodella eteenpäin luottokantansa ennallaan pitävälle pankeille.

Uuden erityiskorkojakson lisäksi TLTRO III sai joulukuussa kolme uutta operaatiota (TLTRO III.8, III.9 & III.10), jotka järjestetään tämän vuoden kesä-, syys- ja joulukuussa. Myös operaatioista enimmillään nostettavissa olevaa lainamäärää nostettiin 50% :sta 55% :iin operaatioiden ehdot täyttävästä lainakannasta^[5]. Tämän seurauksena myös enimmäislainakiintiönsä jo aiemmin hyödyntäneillä pankeilla on maaliskuusta alkaen jälleen mahdollisuus osallistua TLTRO III -operaatioihin.

Uudistettua TLTRO III -operaatioiden palettia erityiskorkojaksoineen ja vapaaehtoisine takaisinmaksuineen on havainnollistettu alla olevassa kuviossa^[6]. Täyden kahden

3. Tekstissä mainitut korot perustuvat oletukseen siitä, että EKP:n ohjauskorot eivät muutu. Tarkalleen ottaen operaatioiden korko luotonantotavoitteisiin päässeille pankeille pandemian aikana on -1% tai EKP:n keskimääräinen talletuskorko vähennettynä $0,5$ prosenttiyksiköllä, mikäli näin muodostuva korko on alle -1% .

4. Tarkalleen ottaen tämä pätee ainoastaan pankkeihin, joiden luotonannon vertailuarvo on 0% . Operaation koron määrittämiseksi pankin nettoluotonannon muutosta tarkastellaan suhteessa vertailuarvoon, joka määräytyy pankin aikavälillä 1.4.2018–31.3.2019 tapahtuneen nettoluotonannon kasvun/supistumisen perusteella. Jos pankin luotonanto on kasvanut tai pysynyt ennallaan tällä aikavälillä, on vertailuarvo 0% , kun taas luotonantoon supistaneille pankeille vertailuarvo on negatiivinen. Luotonantoon supistaneille pankeille parhaan koron saavuttamiseksi riittää siis se, että ne eivät supista luotonantoaan aiempaa voimakkaammin. Mekanismissa on havainnollistettu tarkemmin Jukka Lähdemäen [Euro & talous -blogin](#) ”EKP:n luotto-operaatiot pitävät rahapolitiikan kevyenä myös jatkossa” 8. alaviitteessä.

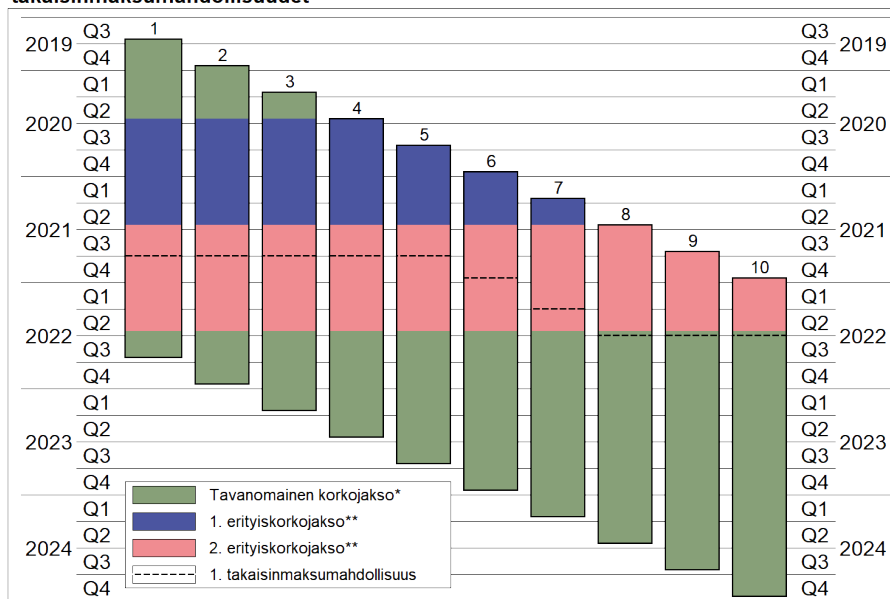
5. TLTRO-luottojen enimmäismäärä perustuu kunkin pankin 2019 helmikuun lopun lainakantaan rahoitusalan ulkopuoliselle yksityiselle sektorille (pl. asuntolainat).

6. Operaatioiden tarkat aikataulut löytyvät EKP:n nettisivuilla julkistetusta [indikatiivisesta TLTRO III](#)

vuoden pituisen hyödyn erityiskorkojaksoista saa operaatioista 1–4, joiden jälkeen erityiskorkojaksojen osuus lainojen juoksuajoista alkaa operaatioittain laskea siten, että se on lyhimmillään noin kuusi kuukautta viimeisessä operaatioissa. Käytännössä operaatioista 1–4 nostetut luotot ovat siis kaikista edullisimpia, mikäli oletetaan, että luottoja ei makseta etukäteen takaisin^[7]. Osallistumalla myöhempisiin operaatioihin pankit voivat kuitenkin varmistaa edullisen TLTRO III -rahoituksen jatkumisen mahdollisimman pitkälle tulevaisuuteen.

Kuvio 1.

TLTRO III -operaatiot, niitä koskevat erityiskorkojaksot sekä ensimmäiset takaisinmaksumahdollisuudet

*Tavanomaisella korkojaksolla korko on alimmillaan keskimääräinen EKP:n talletuskorko ja korkeimmillaan keskimääräinen perusrahoitusoperaation korko.

**Erityiskorkojaksoilla alin korko on -1 %, tai EKP:n keskimääräinen talletuskorko - 0,5 %, mikäli näin muodostuva korko on alle -1 %. Korkein korko on keskimääräinen perusrahoitusoperaation korko - 0,5 %.

***EKP:n talletuskorko on tällä hetkellä -0,5 % ja perusrahoitusoperaation korko 0 %.

Lähde: EKP.

11.3.2021

eurojatalous.fi

Pandemian myötä uudistetuista TLTRO III -operaatioista on tullut eurojärjestelmän kaikkien aikojen edullisimmat rahoitusoperaatiot – koskaan aikaisemmin eurojärjestelmä ei ole myöntänyt luottoa pankeille EKP:n talletuskorkoa alemmalla korolla, saati sitten -1 %:lla. Huokeat lainaehdot ovat näkyneet myös operaatioiden ennätyskellisen suurena kysyntänä. Tähän mennessä pidetyissä kuudessa operaatioissa rahoitusta on jaettu eurojärjestelmässä yhteensä noin 1 750 mrd. euroa, ja määrä kasvaa vielä entisestään tämän vuoden operaatioiden myötä. Vertailun vuoksi kahdeksasta TLTRO I -operaatiosta nostettiin luottoja noin 430 mrd. euroa ja neljässä TLTRO II -operaatioissa lainasumma ylsi noin 740 mrd. euroon.

[-kalenterista.](#)

7. Pankit voivat halutessaan maksaa nostamansa TLTRO III -luotot ennakkoisesti takaisin, mitä on myös havainnollistettu kuviossa. Katkoviivat kunkin operaation kohdalla merkitsevät ensimmäistä mahdollisuutta maksaa kyseisen operaation luotto takaisin. Ensimmäisen takaisinmaksumahdollisuuden jälkeen tarjoutuu kussakin operaatioissa uusi takaisinmaksumahdollisuus kvartaaleittain kunnes luotto erääntyy.

TLTRO III -operaatioiden poikkeuksellisen kevyet lainaehdot kuvastavat aikamme poikkeuksellista tilannetta, joka vaatii ennennäkemättömiä elvytystoimia talouden tukemiseksi. TLTRO III:n avulla eurojärjestelmä tukee pankkien edellytyksiä rahoittaa eurooppalaisia kotitalouksia ja yrityksiä pandemian keskellä, mikä tukee euroalueen työllisyyttä ja talouskasvua. Taloustilanteen parantuminen vuorostaan kiihdyttää inflaatiota, ja siten operaatiot auttavat eurojärjestelmää myös inflaation palauttamisessa hintavakaustavoitteen edellyttämälle tasolle eli hieman alle kahteen prosenttiin.

Avainsanat

euroalue, kohdennetut pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot, korona, koronapandemia, rahapolitiikka